

כְּסוּתָהּ מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא דַּאִיהוּ כְּסוּת עֵינַיִם, דְּמִתְמָן עָרְיִין
 לְשְׂמָאלָא, בְּגִין דְּסְטָרָא שְׂמָאלָא תְּמָן פְּגִימוּ, הִדָּא הוּא
 דְּכְתִיב (ירמיה א יד) מִצְפּוֹן תִּפְתַּח הָרָעָה, וּבְגִין דָּא אֲתָמַר בְּיַצְחָק
 (בראשית כז א) וַיְהִי כִּי זָקֵן יַצְחָק וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מֵרְאוֹת, וְתִמְן צָרִיד
 כְּסוּיָא, וּמִשָּׁה בְּהָהוּא אֲתָמַר בֵּיהּ (שמות ג ו) וַיִּסְתַּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי
 יֵרָא מֵהַבֵּיט אֶל הָאֱלֹהִים, וּבְגִין דָּא צִיצִית וְתַפְּלִין אֵינּוֹן כְּסוּיָא
 דִּילָהּ, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבִדָּה הִיא שְׂמֶלְתּוֹ לְעוֹרוֹ,
 (וּבְעוֹר דְּתַפְּלִין, כְּסוּתָהּ לְבִדָּה הִיא שְׂמֶלְתּוֹ לְעוֹרוֹ), בְּעוֹר
 דְּתַפְּלִין, כְּסוּתָהּ עַל אַרְבַּע פְּנּוֹת כְּסוּתָהּ אֲשֶׁר תִּכְסֶּה בָּהּ (דברים
 כב יב).

וְעוֹנָתָהּ מִסְטָרָא דְּעִמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא דַּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל שְׂמַע
 יִשְׂרָאֵל, לְתִמְן יַחֲוּדָא דִּילָהּ, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב (שמות כא
 יא) וְאִם שָׁלַשׁ אֱלֹהִים לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ וַיִּצְאָה חֲנָם אִין כְּסִת, דִּהֵן כָּל
 אֱלֹהִים יַפְעֵל אִ"ל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר (איוב לג כט).

אֲבָא דַּאִיהוּ חֲכָמָה בְּאֵלִין תְּלַת נְחִית בְּגִלְגוּל, וְהָא כְּתִיב בְּאָדָם
 וַחֲוָה דְּסִלְקִין בְּמִטָּה שְׁנַיִם וַיִּרְדּוּ שְׁבַע, אָמַר, וְדַאי הָכִי
 אִיהוּ דַּאִינּוֹן אָדָם וַחֲוָה, קִיִּין וְתַאֲוִמָתּוֹ, הֵבֵל וְתַרְיִין תַּאֲוִמֹתֵיו, וְקִיִּין
 בְּגִין דִּהוּוּ לְהֵבֵל תַּרְיִין תַּאֲוִמֹת וְלִיָּה לָא הָוָה אֱלֹהִים חַד, קִיִּין לְהֵבֵל,
 וְדַא גְרִים לִיָּה כִּי שְׁבַע יַפּוּל צְדִיק וְקָם (משלי כד טז), דְּחַב
 בְּשִׁכְנִיתָא דַּאִיהוּ בַת שְׁבַע, וּבְגִין דָּא נִפְלַ בְּשְׁבַע, דַּאֲתַתָּא גְרִים
 לָהּ מִיָּתָהּ, וְדַא יְרִידָה דִּילִיָּה דְּנְחִיתָת שְׁכִינְתָּא תַּתָּא מַאֲתָרָהּ.

וּלְבַתָּר דַּאֲשַׁתְּרַשׁ בָּהּ (נ"א דַּאֲשַׁתְּמַשׁ בְּהַאי) אֵילָנָא, וְנְחִית
 תְּמָן גְּבִיעוֹ לְמַעְבַּד אֵיבָא דַּאִיהוּ פְּרִיָּה וְרִבְיָה, דָּא גְרִים

אדם דאתברי בדיוקניה, דאסתלק נביעו משכינתא תתאה
 ומשבב דרגין דילה, לבתר דנחיתו פמון, כלא סליק לאתריה,
 ורזא איהו וקם.

[דף קא ע"א]

ומאי הוה נביעו דאסתלק מניה, ו' דאסתלק עד אין סוף דאיהו
 מזלא עלאה, דנחית ליה ו' דאיהו אבא לאתריה, ולבתר
 סליק אבא כל בריה לאתריה. (נ"א דנחית לון דאיהו אבא לבריה,
 ולבתר סליק אבא מבריה לאתריה)

(כל זה מיותר)

(דאיהו) שעטא דקיימא ליה זכאה איהו מאן דקיימא ליה ולא דחיקא ליה
 שעטא כמה דאוקמוהו כל הדוחק את השעה שעה דוחקתו והא
 רבי פדת דדחיקא ליה שעטא אמר ליה קודשא בריך הוא אי בעית דאחריב
 עלמא ואפשר דנפלת בשעטא דמזוני אמר ליה בוצינא קדישא כולי האי
 אמאי אמר ליה דא רזא רברבא שמענא דבר נש דאתי בגלגולא ואתחייב
 למאריה קדם דייטי לעלמא אף על גב דייעביד כמה זכוון לאו בזכותיה תליא
 מלתא דהא מזליה גרים ליה ומה דאמר אי בעית דאחריב לעלמא ואפשר
 דנפלת בשעטא דמזוני בודאי הכי שמענא דכל צדיקא וצדיקא אית ליה
 עולם בפני עצמו ודא גופא דבר נש דאתקרי עולם קטן ובגין דא אמר אי
 בעית דאחריב ליה לעלמא ואייתי ליה בגופא אחרא ואפשר דנפלת בשעטא
 דמזוני אמר ליה והא פתיב (שמות כא י) אם אחרת יקח לו שארה פסותה
 ועונתה לא יגרע והן כל אלה יפעל א"ל וכו' ואם שלש אלה לא יעשה לה
 ויצאה חנם אין כסף (שם). אמר ליה ודאי אתגלי הכא רזא עלאה כמה
 דאוקמוהו מארי מתניתין אשתו כגופו דמניא ואשתפח דאיהי חיים דילה
 הדא הוא דכתיב (קהלת ט ט) ראה חיים עם אשה אשר אהבת עין חיים היא
 למחזיקים בה (משלי ג יח), (דף קא ע"א) ואיהי פרנסה דילה הדא הוא דכתיב

(דברים ח ט) אָרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכָּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם וְכוּ' וּמִיָּנָה בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי ע"כ).

וְלִקְבֹּל אֶלַיִן גְּלוּלִין שְׁנוּי מְקוּם וְשְׁנוּי הַשֵּׁם וְשְׁנוּי מַעֲשֵׂה, שְׁנוּי מְקוּם כְּגוֹנָא דְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא, דְאִתְּמַר בֵּיהּ (ישעיה כו כא) הִנֵּה יְהו"ה יוֹצֵא מִמְּקוֹמוֹ, וְכַד נִפְיֵק אֲשֶׁתַּנִּי מְדִינָא לְרַחֲמֵי וּמְרַחֲמֵי לְדִינָא, כְּמֹה דְאוּקְמוּהוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין לֹא כְּשֶׁאֲנִי נִכְתָּב אֲנִי נִקְרָא, בְּעוֹלָם הָבֵא דְאִיהוּ אִתְּרִיהּ נִכְתָּב בִּיהו"ה וְנִקְרָא בִּיהו"ה, בְּעוֹלָם הַזֶּה נִכְתָּב בִּיהו"ה וְנִקְרָא בְּאֲדִנִּי, דְּאִי שְׁנוּי מְקוּם לְבָר מְאִתְּרִיהּ, דְּאִיהוּ עֲלֵמָא דְאִתִּי, עֲלֵמָא דְאִתִּי לִית בֵּיהּ שְׁנוּיָא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (מלאכי ג ו) אֲנִי יְהו"ה לֹא שְׁנִיתִי, נִכְתָּב בְּשֵׁם יְהו"ה וְנִקְרָא בְּשֵׁם יְהו"ה, אִתְּקָרִי יְהו"ה רַחֲמֵי, לְבָר מְאִתְּרִיהּ אֲשֶׁתַּנִּי וְאִתְּקָרִי אֲדִנִּי וְאִתְּקָרִי דִין, וְדָא רְזָא עוֹמֵד מִכְּפֵּסֵא רַחֲמֵי וַיּוֹשֵׁב עַל כְּפֵּסֵא דִין.

שְׁנוּי הַשֵּׁם דְּאִי מִצַּפ"ן, דְּאִיהוּ בְּא"ת ב"ש יְהו"ה, שְׁנוּי מַעֲשֵׂה דְּאִי שְׁבֵת, דְּצָרִיד כָּל כְּלָאֲחֵר יָד, כָּל דְּאִיהוּ צְדִיק, אַחֲרֵי יָד דְּאִיהוּ שְׁכִינְתָּא, דְּאִי שְׁנוּי מַעֲשֵׂה, וּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ כְּלָאֲחֵר יָד לִית תַּמָּן סְגִידוֹ, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּכָרוּךְ, תַּעֲלָא בְּעִדְדִינְהּ סְגִיד לִיהּ, דְּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ כְּלָאֲחֵר יָד אִתְּעַבִּיד זָנְבֵי, וְעַם כָּל דְּאִי דְּאִתְּמַר תַּעֲלָא בְּעִדְדִינְהּ סְגִיד לִיהּ בְּאִתְּרִיהּ, אֲבָל חוּץ מְאִתְּרִיהּ הוּי זָנְבֵי לְאִרְיוֹת וְאֵל תְּהִי רֹאשׁ לְשׁוּעָלִים

דְּהָא צְדִיק גְּמוּר אַף עַל גַּב דְּנַחֲתִית מְדַרְגִּיהּ וְאִתְּעַבִּיד זָנְבֵי לְאִרְיוֹת, עֲלִיהּ אִתְּמַר (תהלים לו כח) לֹא רָאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב, מֵאִי זָנְבֵי דִּילִיָּהּ הֵהִיא קוּצָא דְּאִתְּ ד' מִן אַח"ד דְּאִיהוּ י' זְעִירָא

שְׂכִינְתָא תְּתָאָה, עֲלִיָּה אֲתָמַר (משלי כד טז) כִּי שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וְקָם.

תָּא חֲזִי גִלְגּוּל דְּאֵת ו' אִיהוּ דְּנַפִּיק בְּשַׁעֲתִיָּה, דְּעֲלִיָּה אֲתָמַר מְזִל שְׁעָה גוֹרָם, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ אִין מְזִל יוֹם גוֹרָם אֲלָא מְזִל שְׁעָה גוֹרָם, בְּאַבְרָהָם מַה פְּתִיב בֵּיה כַּד אֲתִיָּא בְּגִלְגּוּלָא, (בראשית יט כז) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר אֶל הַמָּקוֹם, וּבִגִּין לְאַקְדָּמָא לָּהּ יִצְחָק מַה פְּתִיב בֵּיה בְּגִלְגּוּלָא, (שם כד טג) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לְפָנֹת עָרֵב, נָפֵק לְגַבְהָ לְחַקְלָא, בִּגִּין דְּאֲתָמַר בֵּיה (ירמיה ט ט) מִי יִתְנַנֵּי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים, חַד אַקְדִּים לְפִשְׁפִּשָּׂא בָּהּ בְּצַפְרָא, וְתִנְנִיא לְפִשְׁפִּשָּׂא בָּהּ בְּרַמְשָׂא, יַעֲקֹב מַה פְּתִיב בֵּיה (בראשית כח יא) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם, פָּגַע בָּהּ, זָכָאָה אִיהוּ מָאן דְּפָגַע כְּגוֹן יַעֲקֹב, דְּעֲלִיָּה אֲתָמַר (שם) וַיֵּלֶן שָׁם, וְהֵהוּא לִינָה הוּא לְוַיָּה, מִיַּד דְּאֲעָרַע בָּהּ (שם לב ב) וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים, וְעַם כָּל דָּא דְּפָגַע בָּהּ הָוָה נָטִיר לָּהּ, וְלָא אֲתַאֲחַד עֲמָה עַד דְּאֲתָא בְּעֵלְהָ, וְדָא אִיהוּ (שם כח יא) וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ, דְּבִגִּינִיָּה (שם לב לב) וַיִּזְרַח לּוֹ הַשָּׁמֶשׁ, דְּאִיהוּ מִשָּׂה דְּאֲתָא בֵּיה בְּגִלְגּוּלָא רוּחִיָּה דְּמִשָּׂה, וּבִגִּין דָּא יַעֲקֹב וּמִשָּׂה הוּוּ קִיָּימִי בְּדַרְגָּא חָדָא בְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, אֲבַל דָּא בְּגוּפָא וְדָא בְּנִשְׁמָתָא, וּבִגִּין דָּא לִית שַׁעֲתָא קִיָּימָא לְכָל בַּר נִשׁ דְּאִיָּהי שְׂכִינְתָא בְּלָא בְּעֵלְהָ.

וּבִגִּין דָּא כַּד דְּחִיקַת לִיָּה שַׁעֲתָא לְרַבִּי פְּדָת, וְאָמַר אִי בְּעִית דְּאֲחַרְבִּיָּה לְעֵלְמָא וְאֲפִשֵׁר דְּנַפְלַת בְּשַׁעֲתָא דְּמִזְוִנִי, וְאוּלִּי

דְּנִפְלֵת מֵאֵי וְאוֹלֵי, אֶלָּא וְאוֹלֵי אֵי בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא דְּנִפְלֵת
בְּשַׁעְתָּא דְּמִזְוִנֵי, דְּהָא אֶתְתִּיהָ עֵבִיד, וְאוֹלֵי אֵי בְּעֵי בַּעְלָה דְּהוּי
קַיִמָּא מַה דְּאִיהִי עֵבִידת בְּלָא רְשׁוּתָא דְּבַעְלָה.

וּבְגִוּוֹנָא דָּא לִית שַׁעְתָּא קַיִמָּא דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא לְהַהוּא בְּרִי נֶשׁ,
אֶלָּא אִם יִיתִי בְּגִלְגּוּלָא בְּהַהוּא בְּרִי נֶשׁ דְּהַהִיא שַׁעְתָּא,
וְרָזָא דְּמִלְּהָ (וִיקְרָא טו ז א) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, וּבְלָא בַּעְלָה
אֶתְמֹר (שם ב) וְאֵל יָבֵא בְּכָל יְעַת אֶל הַקֹּדֶשׁ (במדבר א נא), וְהִזְר
הַקָּרֵב יוֹמָת, וְלִית מִיָּתָה אֶלָּא עֲנִיּוּתָא, וְהָאֵי זֵר לָאוּ בְּזֵר אֶחָרָא
דְּמוּם זֵר, אֶלָּא זֵר מִבַּעְלָה.

[דף קא ע"ב]

זְכָאָה מָאן דְּאִיעֲרַע בְּשַׁעְתָּא דְּאֶתְבְּרִי מְשִׁית יָמֵי בְּרִיאֲשִׁית, דְּכָל
נִשְׁמָתָא אִית לָהּ יְעַת וְזִמְן בְּגִלְגּוּלָא, בְּמַה דְּאָמַר קַהֲלַת
(קהלת ג א) לְכָל זִמְן וְיְעַת לְכָל חַפְזֵי תַחַת הַשָּׁמַיִם, וְדָא שְׂכִינְתָּא
תַּתָּא דְּאִיהִי זִמְן וְעֵדוֹן לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה, וְלְכָל גִּלְגּוּלָא
וְגִלְגּוּלָא, וְאִיהִי עֵדוֹן וְעֵדְנִין וּפְלַג עֵדוֹן, עֵדוֹן דְּכָל עֵדְנִין שְׂפִיר, מֵאֵי
וּפְלַג עֵדוֹן, אֶלָּא כְּגוֹן פְּלַג הַמְּנַחָה, בְּשִׁמְאָלָא אֶתְפְּלַגַת לְדִינָא,
וּבִימִינָא לְרַחְמֵי, בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצַעִיתָא אֲשַׁתְּלִימַת, וְכַד אֶתְפְּלַיְגַת
בִּימִינָא וּשְׂמֵאלָא אֶתְמֹר בְּהָ לְאַסְתֵּר (אסתר ה ג) מַה בְּקִשְׁתְּךָ עַד
חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשׂ, וְאִיהוּ כ"ח יְהו"ה, פְּלַגוּ דִּילָהּ יַד יָמִין, וּפְלַגוּ
דִּילָהּ יַד שְׂמֵאל, וְלִקְבַל תְּרוּנֵיהוּ אֲדַפְּר קַהֲלַת בְּהָ כ"ח זְמַנִּין יְעַת.
[דף קא ע"ב] הֵדָּא הוּא דְּכֶתִיב (קהלת ג ב) יְעַת לְלֶדֶת וְיְעַת לְמוֹת יְעַת
לְטַעַת וְכו', וְאִינוּן י"ד י"ד, יַד יְמִינָא רַחְמֵי, לְלֶדֶת לְטַעַת לְרַפּוּא
לְבִנּוֹת לְשַׁחֲוֹק לְרַקוּד כְּנוּס אֲבָנִים לְחַבּוּק לְבִקֵּשׁ לְשִׁמּוֹר לְתַפּוֹר

לְדַבֵּר לְאַהֲבֹב שְׁלוֹם. יָד שְׁמֵאלָא דִּינָא לְמַדְּוֹן, לְמוֹת לְעִקּוֹר לְהַרוֹג
 לְפָרוּץ לְבָפוֹת סְפוּד לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים לְרַחוּק לְאַבְדֵּי לְהַשְׁלִיךְ
 לְקָרוּעַ לְחֻשׁוֹת לְשִׁנוּא מְלַחְמָה, יָד יְמִינָא אִיהִי פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל
 שְׂבִיבִים, דְּכָתִיב (שְׁמוֹת יד ח) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רְמָה, (שֵׁם טו ו)
 יְמִינָהּ יְהו"ה גְּאֲדָרֵי בַּכַּח, יָד יְמִינָא רַחֲמֵי. יָד שְׁמֵאלָא דִּינָא,
 דְּכָתִיב (שֵׁם ט א) הִנֵּה יָד יְהו"ה הוֹיָה, (דְּבָרִים ב טו) יָד יְהו"ה הִיָּתָה
 בָּם לְהַמּוֹם.

וּבְגִין דָּא אִית עֵת רְצוֹן וְאַתְמַר בָּהּ (וִיקְרָא טז א) בְּזֹאת יָבֵא אַהֲרֹן
 אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְאִית עֵת דִּינָא דְאַתְמַר בָּהּ (שֵׁם ב) וְאֵל יָבֵא
 בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, וּבְגִין דָּא אֵינּוֹן כ"ח יוֹמֵי דְסִיְהָרָא, י"ד יוֹמֵי
 אִיהִי שְׁלִימָתָא, וִי"ד חֲסָרָה, וּמָאן דְּאַתְיִילִיד בְּיוֹמֵי שְׁלִימוֹתָא
 אִיהוּ שְׁלִים בְּבִגְנֵי בְּחַיִּי וּבְעוֹתָרָא בְּמִזּוּנֵי בְּחֻדָּה בְּשִׁלּוּה בְּבִגְנָא,
 בְּכָל י"ד עֵתוֹת טַב. וּמָאן דְּאַתְיִילִיד בְּזִמְנָא דְּאִיהִי חֲסָרָה, בְּכָל
 י"ד יוֹמֵי אֵלִין אִיהוּ חֲסַר בְּכֻלְהוּ, אִיהוּ עֲנָא מְסַכְנָא בְּלֹא מִזּוּנֵי
 וּבְלֹא חַיִּי. וּמָאן דְּאַתְיִילִיד בְּאַמְצְעִיתָא יְהֵא בִּינּוּנֵי.

וְכָל דָּא מָאן גְּרִים דְּאַתְיִילִיד בְּרִישָׁא אוּ בְּסוּפָא אוּ בְּאַמְצְעִיתָא,
 דָּא גְּלַגּוּל דִּילִיָּה דְּמַחְיִיב לִיָּה, (וּמָאן גְּרִים דָּא דְּאַתְיִילִיד תַּמָּן
 בְּגִין דְּמִזְלִיָּה גְּרִים דְּאַתְחַיִּיב מְלַעִילָא) קָדָם דְּאַתְיִיא לְעֵלְמָא,
 וּבְגִין דָּא אָמַר לְרַבִּי פְּדַת דָּאִי בְּעֵי דְאַחֲרִיב לְעֵלְמָא וְכוּ', (וּמָאן
 דְּאַתְיִילִיד בְּחֲסָרוֹנָא דְּסִיְהָרָא בְּכָל י"ד יוֹמֵי אִיהוּ חֲסַר דְּמִזְלִיָּה
 גְּרִים וְלָהֵאֵי בַר נֶשׁ קֶשֶׁן לוֹ מִזּוּנוֹתָיו בְּקָרִיעַת יָם סוּף), (נ"א
 אֲפֻשֵׁר דְּנִפְלֵת בְּשַׁעֲתָא דְּמִזּוּנָא, דְּלָהֵאֵי בַר נֶשׁ דְּאַתְיִילִיד בִּי"ד
 שְׁמֵאלָא קֶשֶׁן מִזּוּנוֹתָיו בְּקָרִיעַת יָם סוּף, דְּמִזּוּנָא דְּנִשְׁמָתָא

אורייתא, מזונא דגופא נהמא, בין בהאי ובין בהאי קשין
 (מזונותיו), בגין דאינון מסטרא דדינא דאתברי בדינא דאיהו
 אדנ"י, ומאן דאתברי ברחמי דאיהו יהו"ה, לאו אינון קשין
 מזונותיו, ומזונא דנשמתא אורייתא, מזונא דגופא נהמא
 מחמשת המינין.

ומאן דאיהו מסטרא דאדם דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אתמר
 ביה (בראשית א כו) וירדו בדגת הים וכו', בכלא שליט כמה
 דאתברי בשמיא ובארעא ובנימא, ועליה אתמר (קהלת ג טו) מה
 שהיה כבר הוא, מה שהיה קדם דייתי להאי עלמא, כמה דאת
 אמר (שם א ט) אין כל חדש תחת השמש, כבר הוא מחוייב למיהוי
 בהאי עלמא, כמה דאת אמר (ירמיה א ה) בטרם אצרך בבטן
 ידעתיך, ואשר להיות כבר היה (קהלת ג טו), ואשר איהו למיהוי
 בהאי עלמא, כבר הוא מחוייב למיהוי קדם דייתי לעלמא הכא
 בגלגולא.

והאלהי"ם יבקש את נרדף (שם), זה הבל דאיהו נרדף מקין,
 וקם קין וקטל ליה, הדא הוא דכתיב (בראשית ד ח)
 ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו, ויקם ודאי, דהנה הבל עליה, וקם
 קין ויהרגהו, קין אתקרי על שם דקני על אחותה, בגין דחזא יקריה
 ותוקפיה לעילא, דקרבניה אסתלק לאתר דעתיק יומין, דאתמר
 ביה (דניאל ז ט) ועתיק יומין יתיב וכו', וקרבניה הנה מבכורות
 צאנו, ואתקבל ליה ברעוא.

[דף קב ע"א]

אמר ליה, אם פן דקרבנא דיליה אתקבל, אמאי אתייהיב חילא

לְקוֹן לְמִקְטְלֶיהָ, (בְּגִין דָּא יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ וְגוֹמֵר
 (קהלת ח יד) אַמְאִי), אָמַר לִיהָ הִכָּא וְדַאי רְזָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ הָוּה
 דְּרָגָא דְעִץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע דְּחָאב בֵּיהּ, וּבְמָה דְּחָאב בֵּיהּ קִבִּיל
 עֲנִשְׂיָהּ בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְהַהוּא קִרְבָּנָא דְּאֶתְקִבִּיל מִנִּיהּ אֲשִׁיתִּיב
 מִעֲנִשָּׂא דְּהַהוּא עֲלָמָא, דְּתַרִּי עֲנִשֵּׁי הָוּה מְחֻוּיִב חַד לְעִילָא וְחַד
 לְתַתָּא, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (בראשית ב יז) כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת
 תָּמוּת. (דף קב ע"א) אָמַר לִיהָ, וְהָא אָדָם הָוּה דְּחָאב בְּהַאי אֵילָנָא,
 אָמַר לִיהָ עוֹבְדָא דְּאִבּוּהָ הָוּה לִיהָ וּמַת, אָמַר לִיהָ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ
 מִמֶּנּוּ פְתִיב, אָמַר לִיהָ בְּהַהוּא יוֹם הַצִּיץ וּמַת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּגִין דָּא פְתִיב (קהלת ח יד) יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
 עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צְדִיקִים שְׁמֹגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה
 הָרָשָׁעִים וְגוֹמֵר, וְהִכָּא אֶתְרַמִּיז צְדִיק וְרַע לֹו רָשָׁע וְטוֹב לֹו, צְדִיק
 וְרַע לֹו הִכָּא אֶתְרַמִּיז, יֵשׁ צְדִיקִים שְׁמֹגִיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה
 הָרָשָׁעִים, וְדָא רְזָא דְּצְדִיק דְּאֶעְרַע לִיהָ כְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים, לֹאוּ
 דְּאִיהוּ רָשָׁע וְלֹאוּ בֶן רָשָׁע אֲלָא כְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים דְּחָב בְּעוֹבְדָא
 דְּחַיִּיבָא, דְּאֵינּוּן סְמַא"ל וְנַחֲשׁ, אִירַע לִיהָ עוֹבְדָא דְּלֵהוֹן, וְהַאי
 אִיהוּ רְזָא פּוֹקֵד עוֹן אָבוֹת עַל בְּנִים (שמות כ ה), בְּגִין דְּמַעֲשֵׂה
 אָבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם, דָּא גְרִים לְהֶבֶל מִיְתָה, וּמַת בְּלֹא בֶן, וּבְגִין דָּא
 אֲזִיל בְּגִלְגּוּלָא, שִׁי"ן דְּמִשָּׂה אִיהוּ שִׁ"ת מִתְּמָן רוּחַ שִׁי"ן (ס"א
 שִׁ"ת), הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (בראשית ד כה) כִּי שָׁת לִי אֱלֹהִים זָרַע
 אַחֵר תַּחַת הֶבֶל כִּי הָרְגוּ קִוּוּ, תַּחַת הֶבֶל וְדַאי, דְּהֶבֶל רְכִיב עֲלֵיהָ,
 וְאֶתְעַבֵּיד שֵׁת הִרְכָּבָה לִיהָ, וְאִיהִי סִיּוּמָא דְּאֶלְפָא בֵּיתָא, וּבְגִין דָּא
 תַּחַת הֶבֶל.

הַבֵּל הַלֵּב, וְעַלִּיהָ אֶתְמַר הַלֵּב רוֹאֶה, וְאִיהוּ ה' מְמַשֶּׁה, וְהַלֵּב
 אִיהוּ לְשִׁמְאֵלָא דְאִיהוּ אֱלֹהִי"ם, הַלֵּב מִבֵּין, וְאִיהוּ סְתִיר
 בְּגִינָא וְנִפְלֵת בְּגִינָה, וּבְגִין דָּא וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יֵרָא מִהַבֵּיט
 אֶל הָאֱלֹהִי"ם (שמות ג ו), בְּגִין דְּתַמָּן הָוָה דְּחָב בְּאֱלֹהִי"ם, דְּאִיהוּ
 אֱלֹהִי"ם דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית, וְדָא אִיהוּ דְּחָב בְּמַעֲשֵׂה, לְבַת אֵשׁ
 בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא דְּחָב בֵּיהּ, וְאֶתְבִּישׁ כְּפִי לִיהָ בְּדִילָהּ (ס"א
 בְּחִילָהּ) בְּשֵׁת, וּמַה דְּהָוָה שֵׁת אֶתְחַבֵּר עִמָּיה ב' וְאֶתְעֲבִיד בְּשֵׁת,
 וְדָא אִיהוּ יִר"א בְּשֵׁת, וְעוֹד שֵׁת בְּא"ת ב"ש אֵינּוּן אָב, שֵׁת
 לְבַתֵּר דְּזָכָה בְּאֵת יו"ד, בְּרָא שֵׁת, וְאִיהוּ יו"ד דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (משלי ח
 כה) יְהו"ה קִנְיֵי רֵאשִׁית דְּרָכּוֹ, דְּאִיהוּ עֲשָׂרָה דוֹרוֹת, וְתָב לָהּ
 לְאֶתְרָהּ, אֶתְקַרֵּי בְּרָאשִׁית, וּמִתַּמָּן זָכָה לְאוֹרֵייתָא דְּאֶתִּייהִבַת עַל
 יְדִיהָ.

וְהֵאֵי י' אִיהוּ מֵיַעֲקֹב וַי' מִיִּשְׂרָאֵל, י' מֵאֲדָנִי י' מִיְהוּ"ה, שִׁי"ן
 מְמַשֶּׁה אִיהוּ מִשֵּׁת תַּמָּן רוּחַ לָהּ, וְכַד אֲזַל לְשֵׁם רוּחַ תַּמָּן
 תַּרְיֵן אֲתוּוֹן שִׁ"ם, וְכַד אֲזַל עֲשָׂרָה דוֹרוֹת עַד אֲבָרְהָם תַּמָּן רוּחַ ה'
 דִּילָהּ, וְאֶתְקַרֵּי מִשִּׁ"ה, וְרָזָא דְּמִלְכָּה מוֹלִידָא לִימִין מִשֶּׁה זְרוּעַ
 תַּפְּאֲרָתוֹ בּוֹקֵעַ מִיָּם מִפְּנִיָּהֶם לְעֲשׂוֹת לוֹ שֵׁם עוֹלָם (ישעיה סג יב),
 וּבָהּ אֶפִּיק לְבָנָיו מְגֻלוֹתָא, וּבָהּ מוֹחָא לְמוֹצְרָאי, הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב
 (שמות ט ג) הִנֵּה יַד יְהו"ה הוֹיָה, ה' חָמֵשׁ אֶצְבָּעִין, וּבָהּ בְּקַע יָמָא,
 וְדָא אִיהוּ בּוֹקֵעַ מִיָּם מִפְּנִיָּהֶם, וּבָהּ עֲתִיד לְמַהוּי בּוֹקֵעַ יָמָא
 דְּאוֹרֵייתָא מִימִנָּא, הַהוּא זְמָנָא מַה דְּהָוָה לְשִׁמְאֵלָא בְּלִבָּא הָוָה
 הַבֵּל דְּאִיהוּ הַלֵּב, הַבֵּל אֶסְתַּלַּק לִימִנָּא, וּמִתַּמָּן סְלִיק לְמוֹחָא

דאיהו חכמה, דהא לבא איהו אימא עלאה, עלה אתמר הלב
מבין, ולבתר נחית על ארעא לנחתא אורייתא על ארעא.

[דף קב ע"ב]

ובגין דא יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר
מגיע אליהם כמעשה הרשעים, דא אדם והבל, דדא חב
במחשבה ובעובדא, ודא חאב במחשבה ובעובדא, במחשבה
איהי י', עליה אתמר (במדבר יד כב) וינסו אותי זה עשר פעמים,
ובגין דא פד אתא אדם בגלגול באברהם, אתנסי ביה בעשר
נסיונין, ובגין דחאב כמעשה פד אתגלגל ביצחק נתנסה כמעשה,
באברהם נתנסה במחשבה, וביצחק כמעשה, יעקב כליל
תרוייהו, מסטרא דיצחק קרא ליה יעקב, מסטרא דאברהם
דתמן מחשבה קרא ליה ישראל, דאבא אתגלגל באברהם דאיהו
לימינא, ואמא ביצחק דאיהו לשמאלא, יעקב בגין דאיהו כליל
תרוייהו אבא ואמא, אתמר ביה ישראל עלה במחשבה בכתר
עליון דאיהו מחשבה סתימא, וכד אתא אדם אצטרף באברהם,
ואתפשטו שרשוי בארעא, ורזא דמלה (משלי יז) מצרף לכסף וכור
לזהב (משלי יז ג), מצרף לכסף דא אברהם, וכור לזהב (דף קב ע"ב)
דא יצחק, ובוהן לבות יהו"ה (שם) דא יעקב, לית ספירה דלא
אתגלגל אדם עלאה, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, כ"ח מ"ה חכמה
ודאי, בגין לצרפא וללבנא לאדם דברא בדיוקניה לתתא, ואציל
ביה אצילותיה, וכל טרחא דלעילא לא הוה באדם אלא בגין
אצילות דאדם דלעילא, דדא פדא תליא.

אמר רבי אלעזר אם פן מאי וישוב לימי עלומיו (איוב לג כה)

(וּבְגִין דָּא יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה, אָמַר לִיה מְנַלן דְּאַבְרָהָם תַּמּוֹן בְּמַחְשָׁבָה, אָמַר לִיה לָאו לְמַגְנָא תַּקִּינוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין הַרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים דְּאִיהִי חֲכָמָה וְאִיהִי מַחְשָׁבָה, בְּאַבְרָהָם אֶתְלָבִן אָדָם, וּבִיצְחָק אֶצְטְרִיף, וְרוּזָא דְמְלָה מְצַרְף לְכֶסֶף וְכוּר לְזָהָב, מְצַרְף לְכֶסֶף דָּא אַבְרָהָם, וְכוּר לְזָהָב דָּא יֶצְחָק, וּבּוֹחֵן לְבוֹת יְהוּ"ה דָּא יַעֲקֹב, וְהֵן כָּל אֵלָה יַפְעֵל א"ל פְּעָמִים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר (שם כט), אָמַר לִיה אִם כֵּן מָאִי וַיָּשׁוּב לְיָמֵי עֲלוּמָיו).

אָמַר לִיה לְאִילָנָא דְהָוָה קִשְׁיִשׁ יוֹמִין וְאֶתִּיבְשׁוּ עֲנַפִּין דִּילִיה, קִצְיָצוּ לִיה וְאַצְמַח בְּשָׂרְשׁוּי, דְקָמוּ מִגִּיהָ עֲנַפִּין חֲדָתִין בְּקַדְמִיתָא, כְּגוּוֹנָא דְהָוָה בְּעוֹלָמוּי, וְדָא אִיהוּ וַיָּשׁוּב לְיָמֵי עֲלוּמָיו, וְדָא הָוָה חֲלָמָא דְחָזָא גְבוּכְדָנְצַר בְּחֲלָמִיָהּ, אִילָנָא רְבָא וְתַקִּיף (דְנִיאל ד ט), וּבְסוּף חֲלָמִיָהּ הָוָה אָמַר (שם יא) גְדוּ אִילָנָא וְקִצְיָצוּ עֲנַפּוּהִי, וּלְבַתֵּר אָמַר (שם יב) בְּרַם עֵקֶר שָׂרְשׁוּהִי בְּאַרְעָא שְׁבוּקוּ, וְלִית אִילָן חָכָא אֵלָא אָדָם עֲלָאָה, דְאַתְמַר בֵּיה (דְבָרִים כ יט) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשֵּׁדָה, וְהֵאִי אִילָנָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲנִטֵּע לִיה בְּכַמָּה דְרִין וְלָא אֶצְלַח.

(עַד דְנִטֵּע לִיה בְּאַרְעָא דִישְׂרָאֵל, וְאַרְכִּיב לִיה בְּתַלְת אַבְהוֹן וְאַצְלַח תַּמּוֹן, וּבְגִין דָּא הֵן כָּל אֵלָה יַפְעֵל א"ל פְּעָמִים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר, מִיַּד דְאַצְלַח תַּמּוֹן וְאַחֲדִיד תַּמּוֹן, אֶתְפִּשְׁטוּ שָׂרְשׁוּי עַל אַרְעָא דְאִיהִי שְׁכִינְתָא, וְאַסְתַּלְקוּ עֲנַפּוּי בְּכָל רְקִיעִין, וּבְכָל מְרַכְבִּין דְנִשְׁמַתִּין וּמְלָאכְיָא וְחִיוּוֹן וּשְׂרָפִים וְאוֹפְנִים, עַד דְאַתְחַזַּר בְּקַדְמִיתָא (ס"א עַד אִין סוּף), וְהֵא אֲוִקְמוּהָ עֵץ הַחַיִּים מִתְּלָד ת"ק שָׁנָה, (דְנִיאל ד ט) רְבָא אִילָנָא וְתַקִּיף וְרוּמִיָה יְמִטִי לְשִׁמְיָא,

וּחִזּוּתִיהָ לְסוּף כָּל אֲרָעָא, תַּחֲוֹתוּהִי תַטְלֵל כָּל חַיּוֹת בְּרָא, וּבְעֵנְפוֹי
 יְדוּרוֹן צַפְרֵי שְׁמַיָא, דְּאֵינוֹן נִשְׁמַתִּין קַדִּישִׁין, וּמַגִּיָּה יִתְּזוֹן כָּל
 (בְּשָׂרָא).

וְאַרְכִּיב לִיהַ עַד אֶלְפֵי דוֹר, כְּגוֹוְנָא דְשְׂכִינְתָא דְאִיהִי סְלִיקַת
 לְאֶלְפֵי דוֹר בְּעֵשֶׁר סְפִירוֹן, דְּבַהוֹן סְלִיקָא עֵשֶׁר זְמַנִּין
 מֵאַה, עַד דְּסְלִיקַת בְּהוֹן לְאֶלְפֵי דוֹר, וּמִיַּד דְּאַצְלַח אֵילְנָא בְּאַרְעָא
 נַחִית אֵילְנָא מְלַעִילָא, שְׂרָשׁוּי בְּאַרְעָא דְאִיהִי שְׂכִינְתָא, וְאַתְרַבִּיאוּ
 תַּמָּן עֵנְפוֹי עַד אֵין סוּף, וְאַתְפִּשְׁטוּ בְּהַ שְׂרָשׁוּי עַד אֵין תַּכְלִית,
 בְּהַהוּא זְמַנָּא אַתְרַבִּי אֵילְנָא כְּמִלְקַדְמִין, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב רְבֵא
 אֵילְנָא וְתַקִּיף וְרוּמִיָּה מְטִי לְשְׁמַיָא, וּחִזּוּתִיהָ לְסוּף כָּל אֲרָעָא,
 וּמַגִּיָּה יִתְּזוֹן כָּל בְּשָׂרָא, כָּל בְּנֵי אָדָם דְּלִתְתָא, בְּהַהוּא זְמַנָּא אַתְרַבִּי
 אֵילְנָא כְּמִלְקַדְמִין, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב רְבֵא אֵילְנָא וְתַקִּיף וְכוּ', חַיּוֹת
 בְּרָא אֵלִין חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ, צַפְרֵי שְׁמַיָא אֵלִין נִשְׁמַתִּין, וּמַגִּיָּה יִתְּזוֹן כָּל
 בְּשָׂרָא לְתַתָּא. דְּבִזְמַנָּא דְחַב אָדָם וְהוּא מְקַצֵּן בְּנִשְׂטִיעוֹת, כְּבִיכּוּל
 כְּאֵלוּ אַעְקֵר חַיּוֹן וּמְלֹאכִים וּשְׂרָפִים וְאוּפְנִים מֵאַתְרֵיהוֹן, וְלֹא הוּא
 מֵאֵן דְּמְקַבֵּל צְלוֹתֵין, דְּאַתְמַר בְּהוֹן (קהלת י ב) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיד
 אֶת הַקּוֹל, וּבַעַל הַכְּנָפִים יִגִּיד דְבָר, מֵאִי יִגִּיד דְבָר, בְּצְלוֹתֵין וּזְכוּוֹן
 דִּישְׂרָאֵל.

[דף קג ע"א]

אָמַר לִיהַ רַבִּי אֶלְעֶזֶר, בְּנֻדְאֵי עֲלָאִין וְתַתָּאִין הוּוּ תַלְיִין בְּאָדָם
 קַדְמָאָה, וְלֹאוּ לְמַגְנָא אוּקְמוּהָ מֵאַרִי מִתְּנִיתִין, לְעוֹלָם
 יִרְאֶה הָאָדָם עַל עֲצָמוֹ כְּאֵלוּ כָּל הָעוֹלָם תְּלוּי עָלְיוֹ, אָבֵל בַּר נִשְׁ
 דְּטַרַח עָלֶיהָ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּגִלְגּוּלָא וְלֹא אַצְלַח בְּאַתְרֵיהָ,

אֶעֱקֹר לִיָּה מֵאַתְרֵיהּ וְשׂוּי לִיָּה בְּאַתֵּר אַחֲרָא, וְשׂוּי לִיָּה אֶתֶר, וְרִזָּא
 דְּמִלְּהָ (דף קג ע"א) וְעֵפֶר אַחֲרֵי יִקְחָ וְטַח אֶת הַבַּיִת (ויקרא יד מה), וְדָא
 שְׂנׁוּי מְקוּם, (כאן חסר והוא בתיקוני ז"ח) אִם אֶצְלַח מוּטָב, וְאִם לֹא
 אֶצְלַח אֶעֱקֹר לִיָּה מִתַּמְּנִין וְאַרְכִּיב לִיָּה בְּאַתֵּר אַחֲרָא, וְשׂוּי שְׂמִיָּה
 וְדָא שְׂנׁוּי הַשֵּׁם, אִם אֶצְלַח מוּטָב וְאִי לֹא אֶצְלַח אֶעֱקֹר לִיָּה מִתַּמְּנִין,
 וְדָא וְנִתְּן אֶת הַבַּיִת אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו (שם מח ז), וְנִטְעָ לִיָּה
 בְּאַתֵּר אַחֲרָא, וְשׂוּי עוֹבְדוּי מְכַל מַה דְּהוּהָ בְּקִדְמִיתָא, וּמְכַל צִיּוּרִין
 דִּילֵיהּ, מִשְׁנָה פְּנִין וְתִשְׁלַחְהוּ (איוב יד ב).

הֵן כָּל אֱלֹהִים יִפְעַל א"ל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גָּבֵר (שם לג כט), קִרְקַע
 דְּנִטְעָ לִיָּה תַּמְּנִין וְאֶצְלַח וּמִתְּפַשֵּׁט עַנְפוּי וְשִׁרְשׁוּי עַד אֶלְף דְּדוּר
 דָּא שְׂכִינְתָא, וְדָא שְׂנׁוּי מַעֲשֵׂה, וְעַד פְּמָה זְמַנִּין עַד אֶלְף, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר (תהלים קה ח) דְּבַר צִנְהָ לְאֶלְף דְּדוּר, וְעֵלִיָּה אֶתְמַר (שיר ח
 יב) הָאֶלְף לְךָ שְׁלֹמָה, וְאִינוּן אֶלְף עֲלָמִין, דְּנִטְעָ לִיָּה עַד דְּאֶצְלַח
 וְאַרְכִּיב לִיָּה תַּמְּנִין, וְרִזָּא דְּמִלְּהָ וְעֵשֶׂה חֶסֶד לְאֶלְפִים (שמות כ ו),
 לְמָאן לְאַהֲבִיו, וְלִשְׁמַרֵי מִצְוֹתָיו לְאֶלְף דְּדוּר (דברים ו ט).

אָמַר לִיָּה, וְלִרְשִׁיעֵיָא מְאִי, דְּהָא כְּתִיב (קהלת א י) וּבִכְן רְאִיתִי
 רְשָׁעִים קְבוּרִים וּבְאִוּוּ וְכוּ', מַה תִּימָא בְּהוֹן, אָמַר לִיָּה
 שְׂמַעְנָא בְּהוֹן רִזָּא יְפוּל מִצְדָּד אֶלְף וְגוּמַר (תהלים צא ז), הֲכִי אָמַרוּ
 לִי בְּרַמְיָזָא, אָמַר לִיָּה אִי הֲכִי מְאִי אֲשֶׁר קוּמְטוּ בְּלֹא עֵת וְגוּמַר
 (איוב כב טז), אָמַר לִיָּה אֶלִּין תִּשְׁעָ מֵאָה וְשִׁבְעִים וְאַרְבַּעָה דְּרִין
 דְּאֶתְקַמְטוּ וְאֶסְתַּלְקוּ קַדָּם זְמַנְיָהוּ, וְדָא אִיהוּ אֲשֶׁר קוּמְטוּ בְּלֹא
 עֵת, דְּאֶסְתַּלְקוּ קַדָּם זְמַנְיָהוּ, וְזָרִיק לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עַל כָּל
 דְּרָא וְדָרָא, דָּא אִיהוּ נְהַר יוֹצֵק יְסוּדָם (שם), וְדָא הוּא רִזָּא, דְּאִין בּוֹן

דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שפגות, וכדין חדתין עתידין
למיתתי, אדהכי אסתלק סבא, אמר רבי שמעון לחבריא, חבריא,
ודאי האי סבא דסבין אדם עלאה, זכאה דרא דהאי רזא
אתגלייא ביה.

[דף קג ע"ב]

פתח פמלקדמין ואמר, (קהלת ח יד) יש הבל אשר נעשה על
הארץ וכו', תא חזי שמענא דעובדא הוה בחד בר נש
מאינון בעלי קבין, דהוה אזיל בארחה, אערע בתרין חבימין
מארי דדרא מארי דחכמתא דאורייתא, אמר לון שלמא עליכו
רבנן, שמענא עליכו דאתון חבימי דרא, לאן אתר אזילתון, אמרו
ליה לדוד פלן וערב שבת הוה, אמר לון אנא אזילנא תמן (אזיל)
ואתקין לכו אתר בי מותביכו, אי אתון בעיתון, אמרו ליה והא
אנן בסוסוון ואנת בלא רגלין, איך יתכן למהוי האי, אמר לון אף
על גב דאתון רכיבין בבעיירי דרהיטי סגי, ואנא חגר בלא רגלין,
אי אתון בעיתו אנא אקדם לתקנא לכו שבתא, תווחו, אדהכי
אחזרו רישיייהו לגביה וחמו ליה (דף קג ע"ב) דהוה רהיט פשרביטא
דככבא, עבד לון קפיצה ואשכחו גרמייהו לפום מערתא פהרף
עין (ס"א) אמר לון שמא דמ"ב אתוון, דליג לון חמש מאה פרסי
ברגעא חדא, אשכחו כו'.

אמר לון רבנן עולו, עאלו אבתריה מערתא גו מערתא, עד
דעאלו לחד פרדסא.

והוה תמן ההוא בעל קבין מתפשט מההוא גופא, והוה
מתלבש בגופא אחרא דאנפוי הוה נהרין פשמושא, והוה

יְתִיב עַל פְּרֻסְיָא דְּמַלְכוּתָא, וְתַלְתַּת מְאָה תַלְמִידוֹי תְּחוּת פְּרֻסְיָא לְרַגְלוֹי, וְהוּוּ קָרְאן (קהלת א ב) הַבֵּל הַבְּלִים אָמַר קַהֲלַת, וְהוּוּ קָרְאן הַאי קָרָא זְמַנִּין בְּלָא חוּשְׁבָנָא, אָמְרוּ לֹון אֵינוֹן חֲפִימִין מְאָרִי דְּדָרָא, מְאִי הַאי, וְכִי לִית קָרָא אַחְרָא בְּסִפְר קַהֲלַת, מִיָּד קָם הַהוּא מְאָרִי קִבִּין דְּהוּה יְתִיב עַל פְּרֻסְיָא, וְאַחִיד בִּידִיהוֹן, וְאַעֲיִל לֹון לְשִׁבְעָה הֵיכְלוֹן, וּבְכָל הֵיכְלָא וְהֵיכְלָא הוּה פְּתִיב הַבֵּל הַבְּלִים, וּבְהֵיכְלָא שְׁבִיעָאָה הוּה נִשְׂרָא וְעֵטְרָה בְּפוּמָהָא, וּדְמוּת יוֹנָה בְּהֵיא עֵטְרָה, וְהוּה פְּתִיב בְּעֵטְרָה כָּל מְאֵן דְּלָא יָדַע בְּאַלְוִין הַבְּלִים וּבְרִזָּא דְלָהוֹן, עֲלִיה אַתְמַר (במדבר א נא) וְהִזְר תְּקַרֵּב יוֹמַת, מִיָּד אַתְחַזְרוּ אֵינוֹן לְאַחֲוֹרָא, אָמַר לֹון הַהוּא בְּעַל קִבִּין אַתְוֹן חֲפִימִין מְאָרִי דְּדָרָא, דְּאַזְלִית אַבְתְּרִיכוּ עַד כְּעַן לְמַנְדַּע יַתְּ חֲכַמְתִּיכוּ, וּבּוֹדְאִי לְאוּ אַתְוֹן חֲפִימִין, דְּוּדְאִי בְּהַאי קָרָא עֲבִידְנָא כָּל בְּנִינָא דָּא, וּבִיה הוּינָא טָס עֲלִמָּא בְּטִיסָה חֲדָא, וּבּוֹזְמָנָא בְּתֵרִין, וּבּוֹזְמָנָא בְּתַלְתַּת, וּבּוֹזְמָנָא בְּאַרְבַּע, וּבּוֹזְמָנָא בְּחַמֶּשָׁא, וּבּוֹזְמָנָא בְּשִׁית, וּבּוֹזְמָנָא בְּשִׁבְעַ, וְאַנְן בְּהַאי אַרְעָא כְּלָהוּ אֲזַלִּינְן בְּעַלִּי קִבִּין, וְהַאי קָרָא יְרִיתְנָא מְאָבָא, וְאַבָּא מְאָבּוֹי, עַד דְּרָא כְּלָהוּ, יְתִב לֹון מְמוֹנָא סְגִיא וְשׁוּי לֹון בְּאַתְרֵיהוּ כְּהָרַף עֵין.

(נוסח אחר וזה לשונו והוא מכתב יד).

עוּבְדָא הוּה, דְּחַד בְּר נִשְׁ חָגַר בְּלָא רַגְלוֹן, אַשְׁפַּח לְתֵרִין חֲפִימִין דְּלָא הוּי בְּכָל דְּרָא חֲפִימִין כְּוֹתִייהוּ, אַעֲרַע בְּהוּ הַהוּא חָגַר, אָמַר לֹון שְׁלָמָא עֲלִיכוּ רַבְּנֵן, (שְׁמַעְנָא עֲלִיכוּ דְּאַתְוֹן חֲפִימֵי דְּרָא), אָנָּה אַתְוֹן אֲזַלִּין, אָמְרוּ לִיה לְדוּדַּה פְּלוֹן, וְעָרַב שַׁבַּת הוּה, אָמַר לֹון אַפְּ עַל גַּב דְּאַתְוֹן רְכִיבִין בְּבַעֲרִין דְּרַהֲטִי סְגִי וְאַנָּא חָגַר בְּלָא רַגְלוֹן, אִי אַתְוֹן בְּעִיתוּ אָנָּא אַקְדָּם לְכוּ לְתַקְנָא לְכוּ שְׁפַתָּא,

תוהו אמרו ליה והלא את חגר ואיך את יכיל לאקדמא לבעירו דרתי טובא, אמר לון שמא דמ"ב אתון ודליג לון ת"ק פריסי ברגעא חדא.

אשכחו גרמיהו לפום מערתא חדא, ופתורא לשמאלא, בכל מעדני עלמא עלהא, ומנרתא לדרום בשבעה גרין עלהא, ומטה דכספא ודהבא ואבנין יקירין למערב בין צפון לדרום, וכרסייא למזרח, ותלת מאה תלמידין על ההוא פתורא, בתר דאכלו גלהו ואינון חפימי עמהון, קם ההוא חגר ופשט גרמיה מההוא גופא בלא רגלין, ואתלבש בגופא דאנפוי זהירין כזוהרא דאתמר ביה (דניאל יב ג) והמשפילים יזהירו וכו', ואנפי תלמידוי נהירין כככבים לעולם ועד, והוון פתחין ספרא דקהלת, וקרין ביה (קהלת א ב) הכל הבלים אמר קהלת כו', והוון חזרין כמה זמנין, אמרו ליה אינון חפימי דרא וכי שלמה לא עבד קרא אחרא בקהלת, על להו ההוא דאתחזי חגר בארחא, לשבעה היכלין מכספא ודהבא ואבנין יקירין, ובהיכלא שבעה פריסי דארבע חיוון, ויונה תמן דכספא ועטרה דדהבא על רישה, וכתוב בה כל מאן דלא ידע באלין הבלים עליה פתיב (במדבר א נא) והזר הקרב יומת, אינון חפימי דרא מיך דחזו הכי דהנה כתיב בההיא עטרה חזרו לאחורא.

אמר לון ההוא דאתחזי עליהו כחגר, וכי עליכו אתמר דאתון חפימי דרא, לית אתון אלא טפשי דרא, ולא חזיתון בכל למודייכו פי בי חשק (תהלים צא יד) עד אורף ימים אשביעהו לעלמא דכלא אריה, אלין הבלים דקהלת אינון ברזא דשבע שמחה, דבהו מ"ב אתון, לקבל שבעה יומי בראשית דאית בהו עשר אמירן ול"ב אלהים ואינון מ"ב, ועליהו לב דאתמר בהו אלהים האלהים, והיינו (קהלת ה ז) וגבוהים עליהם, אלין שבע תיבין אבגית"ן, עליהו אתמר (ישעיה ו ב) שרפים וגומר.

והאי שמא איהו סגולתא דיליה לכסאה דנשמתא פד סליקת לעילא בכל ליליא, לאסהדא על עובדין טבין דבר נש, מפלאכי חבלה ומפל מזיקין ורוחין וליליו ושדיו, ובהון פרחת לעילא, בתרין אתון מפל שם תכסה אנפיה מנהון, ובתרין אתון תכסה רגלהא, ובתרין אתון פרחת לעילא, ואוף הכי לרוחא, ואוף הכי לנפשא, ואית שם פן מ"ב בצורת חותמא

דְּשַׁעוּה נִכְתָּב, וְאִית שֵׁם מ"ב בְּצִיּוֹר דְּיוֹקְנָא דְּמִלְכָּא, חֲקִיק עַל חוֹתְמָא, וְאִית שֵׁם מ"ב דְּאִיהוּ דְּיוֹקְנֵיהּ מִמֶּשׁ, שֵׁם מ"ב דְּאִיהוּ דְּיוֹקְנֵיהּ אִיהוּ יְהוּ"ה, יו"ד ה"א וּ"א"ו ה"א, יו"ד וּ"א"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וּ"א"ו אל"ף וּ"א"ו, ה"א אל"ף, שֵׁם מ"ב דְּאִיהוּ חוֹתְמָא, אִיהוּ אֱהִי"ה אֲשֶׁר אֱהִי"ה, צִיּוֹר מ"ב בְּשַׁעוּה דָּא אבגית"ן.

וְרִשִׁיעֵיָא נִשְׁמַתְהוּן דְּשַׁדִּין וּמְמוּזִיקִין וְלֹא פּוֹעֲלִין בְּהוּן אֲלֵא כִּישׁוּף וְעוּבְדֵי שַׁדִּין פּוֹתִיָּהוּ, בְּגִין דְּרִשִׁיעֵיָא כָּל שְׁמֵהוּן וְכָל הַוִּי"ן דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְכָל מְלָאכִים שְׁנֵאִין לוֹן, וּבְגִין כִּד לֹא מוֹעִיל לָא קַמִּיעַ וְלֹא שְׁמֵהוּן קַדִּישִׁין וְלֹא מְלָאכֵיָא, דְּלֹא תַפְסִים אֲלֵא מִין בְּמִינוֹ, וּבְגִין דָּא (דְּבָרִים כב ט) לֹא תִזְרַע פְּרִמָּה בְּלֵאִים, דְּאִתְמַר בְּהוּן (ישעיה ה ז) כִּי כָרַם יְהוּ"ה צְבָאוֹת וְגוֹמֵר, צְבָאוֹת נְקוּדָה דִּילֵיהּ יְהוּ"ה, עֲלִיהּ אִתְמַר (דְּבָרִים י טו) רַק בְּאֲבוֹתֶיךָ חֲשִׁק, חוּל"ם שְׁב"א קמ"ץ, וְאִינוּן זֵרַע אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, דְּרָגָא דְּלֵהוּן חֶסֶד כְּהֵנָּא רַבָּא, גְּבוּרָה לְוִי, יִשְׂרָאֵל עֲמוּנְדָא דְּאִמְצַעִיתָא, בְּגִין דְּחוּל"ם כְּתִיר עַל תַּפְאָרְתָּהּ, קַמִּץ חֲכָמָה עַל חֶסֶד, וּבִיָּה הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים, וּבְחֲכָמָה אֲשֶׁרִי הַמְּחַפָּה לְתַחֲיִית הַמַּתִּים, חֲכָמָה מְחַפ"ה קָמוּ כְּלָהוּ וְאִשְׁתַּטְּחוּ קַמִּיהּ וכו'.

[דף קד ע"א]

וּבְגִין דָּא יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ, אָמְרוּ לֵיהּ חֲבַרְיָא רַבִּי אִימָא לָן שׁוּם רְמִיזָא בְּהַאי קְרָא, דְּלֹא אִתְכַּסְיָא חֲכָמָתָא דָּא מִן חֲבַרְיָא, אָמַר לוֹן רַבִּנָּן בּוּדַאי רְזָא עֲלָאָה אִית תַּמָּן, אֲבָל אִימָא לָכוּ בְּרִמִּיזָא, שְׁבַע הֶבְלִים אִינוּן, וְזַכָּאָה מָאן דְּלֹא נָטִיל לְאִגְרִיָּיהוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וְאִינוּן דְּכֻלִּילָן בְּבַת שְׁבַע, וְאִינוּן בְּהַאי קְרָא, הֶבֶל (דף קד ע"א) חַד, הֶבְלִים תֵּרִין הָא תֵּלַת, הֶבֶל הֶבְלִים תֵּלַת הָרִי שֵׁית, הַכֹּל הֶבֶל הָא שְׁבַע, וְלִקְבֻלֵיָּהוּ שְׁבַע שְׁמֵהוּן אבגית"ן וכו', אֵלוּ שְׁבַע הֶבְלִים אִינוּן כְּפוּלִים, לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁרָגִין דְּמִנְרֵתָא, כְּפוּלִים, דְּאִתְמַר בְּהוּן (זכריה ד ב) שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוּצָקוֹת, (וְאִינוּן שְׁבַע הַוִּיּוֹת, דְּאִתְמַר בְּהוּן בְּאִמְרָה יְהִי אוֹר, וְהָוִי

מִיָּד, וּלְבוֹשֵׁי דַאיִנוּן שְׁבַע הַיּוֹת אֵינוֹן שְׁבַע שְׁמֹהֵן אֲבִיגַיִת"ץ
 וְחֲבֵרוֹי, הֶבֶל אִיהוּ לְהַב, הַבְּלִים לְהַבִּים, וְעַלִּיָּהוּ אֲתָמֵר (תְּחִלִּים כַּט
 ז) קוֹל יְהו"ה חוֹצֵב לְהַבּוֹת אֵשׁ, וּמֵאֵן דִּידַע בְּאֵלֵיִן הַבְּלִים, כִּד
 אֲפִיק לֹון מִפּוֹמוֹי וּמִלְּבִיָּה יָדַע לְכוּנָא בְּשִׁכְנֵתָא עֲלָאָה, דְּכָל
 הַבְּלִים מִיָּנָה תְּלִיִין, וּמִתְּלַבְּשָׁן בְּשִׁכְנֵתָא תְּתָאָה, דְּכָלִּיל שְׁבַע
 שְׁמֹהֵן אֲבִיגַיִת"ץ וְחֲבֵרוֹי, דַאיִנוּן אֲתָוֹן דְּבַהוֹן אֲתְּבָרִיאֵן שְׁמִיא
 וְאַרְעָא, דְּאֵלֵיִן תְּלִיִין בְּאַמִּירָה וְאֵלֵיִן בְּעֲשִׂיָּה, בְּרֹזָא דְּאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה
 מִיָּד, וְאֵלֵיִן שְׁבַע הַבְּלִים אֵינוֹן כְּפוּלִים, לְקַבֵּל שְׁבַע שְׂרָגִין
 דְּמִנְרֵתָא, כְּפוּלִים, דְּאֲתָמֵר בְּהוּ (זְכִירָה ד' ב) שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוֹצָקוֹת
 לְגִירוֹת וְגו', אֵלֵיִן בְּאַמִּירָה וְאֵלֵיִן בְּעֲשִׂיָּה), וְאֵינוֹן י"ה יו"ד ה"א,
 ו"ה וַא"ו ה"א אֵלֵיִן אֵינוֹן שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוֹצָקוֹת).

(זְכָאָה עָמָא דִּידַעִין לְסַלְקָא צְלוֹתֵיִן בְּאַמִּירָה וְעוֹבְדָא, וְעַלִּיָּה
 אֲתָמֵר (יִשְׁעִיָּה נֵא טז) וְאַשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיָּךְ וְכו', וְהָא
 אוֹקְמוּהָ אֵל תְּקָרִי עָמִי, אֵלָא עָמִי בְּשׁוֹתְפוֹ, כְּמָה דְּאֲתָמֵר בִּיָּה
 (תְּחִלִּים לֵג ו) בְּדָבָר יְהו"ה שְׁמַיִם גַּעֲשׂוּ כו', הֲכִי אֲנִתְּ בְּשׁוֹתְפוֹ עָמִי,
 דְּבַמְלוֹךְךָ אֲתַעְבִּידוּ שְׁמִיא וְאַרְעָא.

וְעוֹד הֶבֶל ה' לֵב, ה' אֲתַפְּלַג לְד"ו פְּרָצוּפִין, ד"ו, ד' אַרְבַּע רַגְלִין
 דְּכְרִסְיָא, ו', (מַלְכִים א י יט) שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכַסָּא, זְכָאָה אִיהוּ
 מֵאֵן דִּירִית גִּשְׁמָתָא מִכְּרִסְיָא יְקִירָא, כְּלִילָא מַעֲשֵׂר תְּקוּנֵיִן אֵלֵיִן,
 וְעַבִּיד לָהּ כְּרִסְיָא לִיהו"ה, דְּשָׁמָא דִּיהו"ה דְּאִיהוּ בְּאַרְחָ אַצִּילוֹת,
 לְתַקְנָא לִיָּה כְּרִסְיָא בְּרַ גִּשְׁ לְגִשְׁמָתִיָּה, דְּהֲכִי אוֹקְמוּהוּ קְדָמָאִין,
 כָּל הַגִּשְׁמוֹת גְּזוּרוֹת מְכַסָּא הַכְּבוֹד, וְתַמָּן שְׂרִיא שְׁכִינֵתָא עֲלָאָה,
 וְלִית ה' בְּלֵא י', וּבַג"ד (שְׁמוֹת יז טז) כִּי יָד עַל כַּס י"ה.